honoraueris. ipſi ad te in extremis venient ⁊ ad celum perducent.
Conſulo tibi o homo vt honores angelos ⁊ precipue beatum Mi/
chaelem quoniã dñs conſtituit eũ in principem ſuper omnes aĩas
ſuſcipiendas ſicut canit eccleſia. Audi o peccator qui deo nõ ſuis
nec angelos honoras quid eueniet tibi in extremis. boni angeli te
deſerent mali te ſuſcipient ad infernum te perducent. Vnde Beda
ſcribit in geſtis Anglorꝝ de quodã iuuene nolente cõfiteri qui cũ
infirmaretur venit ad eum rex ⁊ monuit eum vt confiteretur. qui
reſpondit ꝙ nõ faceret ne ſodales ſibi inſultarent ſꝫ cum reſurge/
ret ab infirmitate vellet cõfiteri. Infirmitate cõualeſcente iterato
viſitauit eum rex cui ait ille. O rex ſine vtilitate modo viſitas me qꝛ
duo iuuenes pulcri intrauerunt iam ad me quorꝝ vn⁹ portabat pul
crum librꝝ in quo erant bona pauca que feci. poſtea vero intrauit
exercitus malignorꝝ ſpirituũ quorꝝ vnus maiorez ꝓtulit librũ hor
rende viſionis. enormis magnitudinis ⁊ ponderis importabilis i
quo erant ſcripta oĩa ſcelera mea que feci vel cognoui in tetris lit
teris. Dixeruntqꝫ ad illos iuuenes quid vos hic facitis. iſte noſter
eſt quibus illi. verꝝ ẽ. ducite illum in tumulũ damnationis. duoqꝫ
percuſſerũt me. vnus ad caput alius ad pedes ⁊ cum ad cor ꝑue/
nient moriar ⁊ a demonibus ad inferna pertrahar. Sicqꝫ factum
eſt A tam miſerabili morte cuſtodiat nos ihs xps. Amen

¶ De Animab⁹ defunctorꝝ. Sermo

SAncta ergo ⁊ ſalubris eſt cogitatio ꝓ de. exora. ij. Mach.
xij. In verbis iſtis duplex effectus tangit͛ orõnis. vnus ẽ
reſpectu viuorꝝ. ſ. mentis expiatio. Scd͞us eſt reſpectu mortuoruꝫ
ſ. pene deletio. Primũ ibi Scã ergo ⁊ ſalubris Scd͞m ibi ꝓ de. ex/
ora. ¶ Nota ergo hoc qd͞ dicit pro defunctis exora. ꝙ ſm Grego.
Anime defunctorꝝ quatuor modis adiuuant͛. interdũ adiuuãtur
oblationibus ſacerdotũ. Orationib⁹ ſanctorꝝ. Elemoſinis carorũ
Ieiunijs ꝓpinquorũ. De primo dicit͛ Ecc͞. xlv. Ipm͞ elegit ab omi
viuente offerre ſacrificiũ deo incenſum ⁊ odorem bonũ in memo
riam pro populo ſuo placare. Iſtud ſacrificiũ eſt corpus ⁊ ſanguiſ
chriſti qd͞ offert ſacerdos deo in memoriã paſſionis pro viuis ⁊ de
functis Auguſtinus Cum ſacrificia altaris pro baptiſatis defun/
ctis omnib⁹ offeruntur pro valde bonis. i. pro his qui ſunt in celis

ſunt graciarū̄ actiones ꝓ nō valde malis.i.qui ſunt ī purgatorio
ſunt ꝓpiciationes pro valde malis.i.pro his qui ſunt in inferno etc̄
ſi nulla ſunt adiumenta mortuorū̄.qualeſcūq₃ tamē ſunt cōſolati
ones viuorū̄. Quibus autē proſunt vel ad hoc proſunt vt plena ſit
remiſſio.vel vt tolerabilior fiat damnatio.i.pena quā̄ ſuſtinent in
purgatorio.pena aūt illorū̄ qui ſunt in inferno nunq̄₃ mitigabitur
perpende q̄₃utile ſit dicere miſſas pro his qui ſunt in purgatorio.
¶ Nota ꝙ in miſſa corpus ⁊ ſanguis xp̄i imolat̄ paſſio xp̄i repn̄tat̄
ſuffragiū̄ omniū̄ ſanctorū̄ implorat̄. de p̄mo Gregori⁹. Cum cor/
pus xp̄i in altari ſumit̄ ei⁹ caro in ſalutē populi partit̄.vnde dn̄s
dicit Jo.vi. Caro mea vere eſt cibus ⁊c̄. O q̄₃te efficacie eſt ille cib⁹
⁊ potus qui dum deuote in altari offert̄ deus ⁊ oēs ſancti in p̄ria
honorant̄. Sacerdos miſſam celebrans ⁊ ꝑplus circumſtans ⁊
oēs fideles ſiue ſunt in mundo ſiue in purgatorio adiuuant̄. Itez
ſacerdos offerens hoſtiā̄ dicit. Accipe ſancte pater oipotens eter/
ne deus hāc imaculatā̄ hoſtiam ⁊c̄. Quid poteſt deus pater ſacer/
doti corpus ⁊ ſanguinē filij ſui vnigeniti deuote offerenti denega/
re.vnde dicit̄ Leui.v. Si aliquis peccauerit veniat ad ſacerdotem
⁊ orabit pro eo dn̄m ⁊ dimittet̄ ei. ꝓpter hoc ſacerdos in canone
corp⁹ xp̄i ⁊ ſanguinē ꝯſecratū̄ in altum eleuat q.d. O pr̄ clementiſ
ſime reſpice corp⁹ ⁊ ſanguinem vnigeniti tui.i.corp⁹ qđ tibi obla/
tum fuit in cruce ⁊ eundē ſanguinē qui effuſus fuit ꝓ redēptione
generis hūani ⁊ miſerere oim̄ ꝓ q̄bus hoc corp⁹ ⁊ hūc ſanguinē
offero. erḡ ꝓprio filio tuo nō pepciſti: ſ₃ ꝓ oibus eum tradidiſti in
mortē.nūc ꝑ illū ⁊ cū illo qui hic pn̄s eſt cui⁹ cor.⁊ ſan.ego offēo
tibi.dabis nobis id qđ petim⁹.i.rogo te per oēs paſſiones q̄s fili
us tu⁹ inocens ſuſtinuit.vt liberes nos ⁊ aias q̄ ſunt in purgato
rio ab omni pēa ⁊ duc nos ad vitā̄ eternā̄. ¶ Scđo paſſio xp̄i in
miſſa repn̄tat̄.i.Cor.xi. Quocieſcūq₃ manduca.pa.hūc ⁊ calicez
biberitis ⁊c̄. ꝓpter qđ cū dn̄ſ daret corpus ſuū ⁊ ſanguinem diſci
pulis dixit Lu.xxij. Hoc facite in meā̄ cōmemoratione id eſt qn̄ of
fertis in altari corp⁹ meū ⁊ ſan.eſtote memo.dolorū me.⁊ mor.m
Grego. Hec victima ſingularit̄ animā̄ ab eterno interitu liberat
que nobis mortem vnigeniti per miſteriū repreſentat. ¶ Nota vt ſa
cerdos penas chriſti ⁊ paſſionem in memoria habeat ideo tam ve
ſtibus q̄₃ geſtibus in miſſa penas repreſentat. ¶ Primo nanque

amictũ ponit in capite qđ cancellat circa pectus ⁊ tandez replica
tur circa collum ⁊ ſignificat pannũ quo velata fuit facies domini
quando collaphis ⁊ alaphis ceſus eſt ⁊ dictum eſt ei. ꝓphetiſa. q̄s
eſt qui te percuſſit. ideo replicatur ad collum vt cogites de colaphiſ
chriſti. ideo circa pectus ligatur vt illius illuſioniſ nunq̄ȝ obliuiſca
ris. Poſtea induit albam que ſignificat albam veſtem de qua dici
tur Luce xxiij. Spreuit eũ herodes cum exercitu ſuo ⁊ illuſit indu
it veſtem albam ⁊ remiſit ad Pilatũ. hec veſtis eſt ampla ⁊ lata qꝛ
chriſtus ibi magnũ opprobriũ corã multis ſuſtinuit p̄s. Propter
te ſuſtinui opprobriũ. cingulũ ſtola et mapula ſignificant tria liga
mina quibus ligatus fuit pro nobis chriſtus. Primo eni ligat⁹ fu
it in infantia. vnde canit eccleſia Uagit infans inter arta poſitus
preſepia membra pannis inuoluta virgo mater alligat ⁊c̄. Jſtud ſi
gnificatur per ſtolam que primo ponitur circa collum ⁊ poſtea in
ſtar faſcie cancellatur. ¶ Scđo ligatus fuit quando cõprehenſus
fuit in orto ⁊ ductus ad Annã ꝑmũ Jo. xviij. iſtđ ſignificat̃ per ma
pulaȝ que ponitur circa manus qꝛ chriſti manus inſtar furis liga
te fuerunt. ¶ Tercio ligatus fuit ad columnã quando flagellatus
eſt Math. xxvij. iſtđ ꝑ cingulũ ſignat̃ quo cingit̃ dorſum qꝛ xp̄us
multa vulnera ⁊ dolores in dorſo ſuſtinuit p̄s. Supra dorſum me
um fabri. ⁊c̄. poſtea ſacerdos circundat ſibi caſulam que interduȝ
ẽ de purpura vel vt frequentius crucẽ hẽt de purpura ⁊ ſignificat
veſtẽ purpuream de qua dicit̃ Jo. xix. Milites plec. co. de ſpi. impo.
ca. e⁹ ⁊ veſtem pur. circũ. ei d. Aue rex iudeoꝝ ⁊ dabãt ei ala. Sic
igitur ſacerdos rep̄ſētat penas xp̄i in veſtibus q. d. O pater eterne
penas ⁊ opprobria filij tui oculis tuis repreſento vt miſerearis om
nium fideliũ tam eoꝝ qui ſũt in mũdo q̄ȝ in purgatorio Jtem repre
ſentat paſſionem chriſti in geſtibus. primo cũ accedit ad altare ꝓ
funde inclinat per qđ ſignificat̃ illa inclinatio qua xp̄us incurua
bat̃ cũ ꝓpriaȝ crucẽ baiularet Jo xix poſtea oſculat̃ altare per qđ
ſignificatur oſculũ cũ q̄ iudas xp̄m tradidit poſtea incipit canta
re ⁊ clamare per qđ ſignificat̃ clamor quo xp̄s in cruce emiſit ſpi
ritũ. Orões in miſſa ſignificant orõem quã xp̄us orauit ꝓ īimicis
Silentiũ ſignificat illud ꝙ xp̄us ſtans corã herode licet in multiſ
accuſaret̃ ⁊ a multis tñ nihil r̄ndit Qđ ſacerdos vertit ſe ad ꝓplȝ
ſignificat illud ꝙ xp̄s vadens ad paſſionẽ conuerſus ad mulieres

q̃ plangebãt eũ. dixit Filie ihĕrm. ꝛc. Altare ſignificat crucẽ. Calix
ſepulcrũ. Patena lapidẽ ſuppoſitũ. Corpalia linteamina q̃b⁹ cor/
pus xp̄i iuolutũ fuit. Q̃ꝺ plura nihil vacat a miſterio. lõgũ eẽt nar
rare q̃ꝺ ſignificãt xxv. cruces ſiue ſigna q̃ fiũt in canone nũc ſuper
calicẽ nũc ſup hoſtiã nũc ſup vtrũq̃ꝫ hec ⁊ m̄lta alia cã breuita/
tis trãſeo. ſic ergo ſacerdos tã geſtib⁹ q̃ꝫ veſtib⁹ xp̄i paſſionẽ rep̄n
tat. quõ põt de⁹ p̄r ibi claudẽ viſcera miſeratiõis vbi fit tã euidẽs
rep̄ntatio xp̄i paſſiõis ¶ Tercio in miſſa ſuffragiũ oĩm ſcõꝝ iplora
tur id̃ dr̃ in canone cõicantes ꝛc. vſq̃ꝫ muniamur auxilio q. d. ſacer
dos de meis meritis nõ p̄ſumo ſꝫ oĩm ſcõꝝ p̃rõciniũ iuoco. putas
ꝙ de⁹ põt abnegare oĩbus ſanctis in celo regnãtib⁹ quib⁹ ꝓmiſit
adhuc in terra degẽtib⁹ Jo. xvi. Petite ⁊ accipi. ꝛc. ¶ Scd̃o aĩe in
purgatorio iuuant̃ orõnib⁹ ſcõꝝ. vñ dr̃ hec ſcã ⁊ ſalubris ꝓ defũ.
ẽ co. ¶ Nõ ꝙ hui⁹mõi orõ ꝺꝫ eẽ pura. humilit̃ ꝓfuſa. lacrimoſa aſſi
dua. de p̄mo p̄s. Iniq̃tatẽ ãſpexi ꝛc. ꝓptẽa exaudiuit ꝛc. ſupple q̃a
pur⁹ ſum a pc̄c̄o. q̃ vult aliũ lauare a ſordib⁹ dꝫ mũdas man⁹ ha
bere. ſic q̃ vult orare ꝓ his qui ſũt in purgatorio vt purgent̃ debꝫ
eẽ a mortali pc̄c̄o mund⁹. yſa. i. Cũ extẽderitis man⁹ vr̃as ꝛc. ¶
Scd̃o dꝫ eſſe humiliter ꝓfuſa p̄s. Reſpexit in orõez humiliũ ꝛc.
Nõ ſcd̃m legẽ cõez purgatoriũ eſt in loco inferiori. ſ. circa infernuꝫ.
Infern⁹ quidẽ eſt circa centrũ terre ⁊ diſtinguit̃ in q̃tuor loca In
infimo eſt infern⁹ dãnatoꝝ. ſup̄ hũc purgatoriũ. ſup̄ hũc limbus
pueroꝝ. ⁊ ſupra hũc fuit limb⁹ patꝝ. qꝛ purgatoriũ eſt in loco hu
mili ideo qui orat ꝓ animab⁹ ibi exñtibus dꝫ ſe humiliare. Si eni
aliquis in ꝓfundã foueã caderet nõ poſſes euꝫ inde extrahere niſi
inclinares te. ſic i terra nõ potes extrahere aĩas ꝑ orõẽs de purga
torio niſi humilies te ¶ Tercio debet eſſe lacrimoſa Judith viij. In
dulgentiam illius fuſis lacrimis poſtulemus. Qui vult extinguere
ignem ſuperinfundit aquã. ſic qui vult extinguere ignem purgato
rij debet fundere lacrimas Certe ſi veſtis patris tui vel fratris vel
amici alteri⁹ iaceret in igne multũ feſtinares vt extraheres ⁊ ecce
nõ veſtis ſeu corpus amici tui ſꝫ anima ardet in purgatorio ⁊ non
curas maxime cuꝫ clament voce lugubri ad eos qui ſunt in terra
de purgatorio dicendo illud. Job. xix. Miſeremini mei miſeremini
mei ſaltem vos amici mei quia manus domini tetigit me. Quãe ꝛ.
¶ Quarto debet eẽ aſſidua Jac. v. Multũ valꝫ dep̄. iuſ. aſſid̃. conti

nue dēs orare qꝛ in ꝯtinuis penis ſūt. hic vetule errāt que dicūt ꝙ
qñqꝫ ſunt ſine penis ſ. a veſpera die ſabbati vſqꝫ ad mãe ſcđe ferie
⁊ a feſto ſancti Michaelis vſqꝫ ad feſtū aiaꝝ. hoc friuolū eſt qꝛ ſm
Auguſti. Dedec⁹ culpe nō pōt remanere ſine decore iuſticie. ergo
qꝫdiu ibi de culpa aliqđ eſt tādiu ſuſtinent penā. Ora ergo aſſidue
pro aīa amici tui qꝛ in purgatorio aſſidue ardet. ¶ Sed dices for
te Amic⁹ meus ante multos ānos mortu⁹ eſt nō credo ꝙ aīa ad
huc ſit in purgatorio. forte eſt in celo ⁊ oratione mea non indiget.
vel in inferno ⁊ orō mea ſibi nō ꝓdeſt. noli hoc dicere qꝛ nō poteſ
orare inutiliter. nō credas ꝙ amic⁹ tuus liberat⁹ ſit añ .x. ānos a
purgatorio qꝛ forte ardebit adhuc ibi xx. ānis. Cōſidera ꝙ occul
ta ſūt iudicia dei. qꝫ iuſtus iudex ſit deus qui ꝓ oībus peccatis qꝫ
tūcunqꝫ modicis ſiue cogitationis ſiue locutionis ſiue opis de q̄
bus hō ſufficiēter in mūdo nō ſatiſfecit exiget penā in futuro. ideo
dicit ad Hebreos x. Horrendū eſt incidere in manus dei vi. Cogi
ta ꝙ aīa nūqꝫ poterit venire ad regnū celoꝝ niſi prius fuerit ita mū
da ſicut aīa pueri iā baptiſati ⁊ idō manebūt diu in purgatorio qui
cū multis peccatis venialib⁹ decedūt. ⁊ dato ꝙ ſi aīa amici tui ꝓ
q̄ oras ſit in celo. adhuc nō oras inutilit̄ qꝛ ſi oras ꝓ ea fidelit̄ q̄m
credis eē in purgatorio ipa orat ꝓ te in celo ⁊ etiaꝫ orō tua ꝓdeſt
tibi ipſi ps. Orō m. in ſinu m. ¶ Tercio dico ꝙ aīe in purgatorio iu
uant elemoſinis caroꝝ vñ Ecc. iii. Ignē ardentē extiguit aq̄ ⁊ ele
moſina reſiſtit pccīs. aīe in purgatorio i magno ſūt igne idō indigēt
mltis elemoſinis. ¶ Nō ꝙ elemoſina debet fieri ꝓ his q̄ ſūt in pur
gatorio tripliciṫ. Primo vt debita ſoluantur. Scđo vt teſtamēta q̄
ꝯdiderīt reddāt. 3⁹ vt aliqđ ꝓ ipis in ſpāli paupib⁹ ⁊ ſacerdotib⁹ ero
gent. De pmo Ecc. iiii. Declina paupi ſine triſticia au. t. ⁊ redde
debitū tuū. Vba hec pñt dici cuilibet heredi q̄ hereditatē amici ſui
tollit ⁊ debita illi⁹ n̄ ſoluit huic dr̄. declina pau. au. t. ſ. t. i. audi deſi
deriū paupis amici tui q̄ ē in purgatorio i tāta pauptate ꝙ de oī
bus bōis ſuis n̄ pt hr̄e vnū obulū pſolue e⁹ debita qꝛ deſiderat ⁊
noli eū ꝯtriſtare ſolutoꝫ debitorū e⁹ ꝓtrahēdo qꝛ forte ꝓ his puniṫ
Mlti ſūt q̄ dū eēnt ſani potuiſſēt bn̄ ſoluē debita ſua ſꝫ neglexerunt
cum egrotant libenter perſoluerent ſed non poſſunt cōmittunt he
redibus ⁊ moriuntur. Iſti qꝛ habebant plenū ꝓpoſitum ſoluendi
ideo non damnantur ſed qꝛ neglexerunt ſoluere quādo poterant

ideo in purgatorio puniunt̄ etſi heredes ſtatim pro ipſis ſoluerent
citius liberarent̄. Audi hō cuiuſcūq3 hereditatē percipis ad ipſius
debita ſoluēda obligaris ideo dicit̄ redde de. t. quondā erit debitū
pa. t. qn̄ ipe virit nūc eſt tuū debitū q2 hereditate3 ſuam hēs. ſi tu
non ſoluis pro ipo deo rn̄debis. ¶ Item reſiduū hui9
ſmonis require in fine hui9 libri. Et inchoat̄ ſic / Scdo vt teſta.

¶ De ſancto iheronimo. Sermo

Labia ſacerdotis cuſtodiūt ſcientiā ⁊ legē requirent ex ore
eius q2 angel9 dn̄i exercituū eſt. Mal. ij. Iſta verba pn̄t ſu
mi ad ɔmēdationē beati iheronimi qui magna ſciētia cla
ruit ⁊ legē domini de hebraico in latinū tranſtulit ⁊ plures libros
cōpoſuit ⁊ ſancte viuendo euāgelicā vitā durit. Sm hoc ɔmendat̄
hic breuiter a duobus. Pmo a ſacerdotalis officij pfectiōe cū dicit̄
labia ſacerdotis cuſtodiūt ſciam ⁊ legē ⁊c̄. Scdo a ſingularis meri
ti ſublimatione ibi q2 angel9 dn̄i exercituū eſt. ¶ Nota q in ſacer/
dotibus debent eē quatuor q̄ fuerūt in beato iheronimo. videlicet
ſciētie perſpicacitas vt legē dei intelligāt. doctrine veritas p quaz
alios erudiant. vite ſanctitas vt exemplū alijs prebeāt. Orationis
aſſiduitas vt p alijs intercedant. ¶ Primo dico q in ſacerdotib9
debet eſſe ſcie pſpicacitas vt legem dei intelligāt ideo dn̄s precepit
Aaron ſacerdoti Leuit. x. Vinū ⁊ omne qd̄ inebriare poteſt nō bi
betis tu ⁊ filij tui qn̄ intrabitis teſtimonij tabernaculū vt habeas
ſciam diſcernendi inter ſanctū ⁊ pphanū. hec ſcia ſacerdotibus ſū/
me neceſſaria eſt vt legem dei intelligāt ⁊ inter ṽtutes ⁊ vicia diſ/
cernere ſciant. hanc ſciaz beatus iheronim9 habuit ⁊ legē dei in q̄
meditabat̄ die ac nocte plene intellexit. ideo pōt dicere illud. iuſtū
deduxit dn̄s p vi. r. q̄ztū ad fidē p quā in via dei recta ambulauit.
⁊ oſn̄dit illi re. dei. q̄ztū ad ſpē qua celeſte regnū appetijt ⁊ dedit illi
ſcientiam ſanctoꝝ quantū ad cognitionē qua deū intellexit. hone
ſtauit illū in la. quantū ad caritatē qua deo feruenter ſuiuit ⁊ com
pleuit labores il. q̄ztū ad pſeuerantiā q̄ bono fine vitam t̄minauit